

Ontwikkeltafel 3 Onderwijs- zorg

Plan van aanpak

Interprofessionele teams in het regulier onderwijs

Vooraf

Voor wie

Dit plan van aanpak is voor gemeenten, reguliere scholen (PO, VO) en jeugdzorgaanbieders. Dus voor leerkrachten, intern begeleiders, hulpverleners, consultants, jeugdregisseurs, managers, directeuren, beleidsmedewerkers, bestuurders, et cetera. In dit plan wordt gesproken in de “we-vorm”. Daarmee worden al de hierboven rollen en organisaties mee bedoeld. Want het is ons plan.

Waarover

Dit plan richt zich op de manier waarop we gaan samenwerken rond de “normale” leerlingpopulaties. Dat zijn leerlingpopulaties waar het gebruik van de jeugdwet lager is dan 40%. Het gaat om ongeveer 90.000 leerlingen in Twente waarvan ongeveer 10% ondersteuning krijgt vanuit de jeugdwet. Inmiddels weten we dat deze 10% ook vanuit het onderwijs extra begeleiding krijgt op het leerproces (ook wel arrangementen genoemd). Wij richten ons in de plan op de alle 90.000 kinderen en jongeren in het regulier onderwijs.

Voor de zorg intensieve leerlingpopulaties is een aparte aanpak ontwikkeld, plan van aanpak zorgintensief.

Doel van het plan

Dit plan helpt om te begrijpen waarom en wat er gaat gebeuren in Twente om onderwijs, zorg en gemeente te ondersteunen om een kind een hoopvolle toekomst te bieden. Daarnaast geeft het weer hoe je betrokken kan raken. De nadruk ligt op het verbinden en versterken van wat er al is.

Totstandkoming

Dit plan is een uitwerking van de ontwikkeltafel onderwijs- zorg. Dit is een deel van de opdracht die bestuurders van de gemeenten, het onderwijs en de grootste zorgaanbieders in Twente hebben verstrekt. Het plan is ontwikkeld door een groep mensen bestaande uit de directeuren van de samenwerkingsverbanden, managers en beleidsmedewerkers van gemeenten. Zij hebben input opgehaald binnen het netwerk.

Daarnaast is een brede bijeenkomst georganiseerd met mensen uit het onderwijs, de zorg en de gemeenten. Die input is deels verwerkt in dit plan en/ of wordt gebruikt voor andere projecten.

Inspiratiebron

Dit plan heeft zich laten inspireren door het rapport “met andere ogen” dat door René Peeters is opgesteld. In dit rapport wordt beschreven op welke manier de samenwerking tussen onderwijs, zorg en gemeenten kan groeien. “Interprofessionele teams” staan hierin centraal. Wij sluiten in dit plan daarbij aan. Zie voor een korte indruk van de het rapport bijlage 1.

Leeswijzer

1. Waarom
 2. Onze opdracht
 3. Hoe gaan we hiermee aan de slag?
 4. Wat gaan we doen?
 5. Grove tijdlijn
 6. Begroting
 7. Aansturing
- Bijlage

1. Waarom

Wij willen dat elk kind perspectief op een hoopvolle toekomst heeft. Helaas is dat niet altijd het geval. Sommige van hen groeien op in een moeilijke gezinssituatie. Of ze hebben persoonlijke belemmeringen. Of ze groeien op in een leefomgeving die weinig stimulerend is. En sommige hebben pech en hebben last van alles.

Het is fijn als deze kinderen en jongeren op school in een omgeving terecht komen die wat lucht in hun situatie brengt. Dit is niet altijd vanzelfsprekend. Op sommige schoollocaties komen kinderen en jongeren in een soortgelijke situatie voor, waardoor ze op school naast hun problemen worden geconfronteerd met problemen van klasgenoten. Geen lucht maar extra druk.

Van een leerkrachten valt niet alles te verwachten en kunnen niet in alle situaties in hun eentje de benodigde ondersteuning bieden. Daarom zet het onderwijs in- en externe arrangementen in om ondersteuning te bieden. Ook krijgen sommigen van deze kinderen en jongeren en hun gezinnen individuele ondersteuning vanuit de jeugdwet. Die ondersteuning komt veelal tot stand na een bezoek aan de huisarts of door een aanvraag bij de gemeente. De ondersteuning wordt geboden door hulpverleners. Verder kunnen professionals en/of vrijwilligers betrokken zijn uit “het voorveld”.

De afgelopen jaren lag in het sociaal domein nadruk op het invoeren van nieuwe taken en het doorvoeren van bezuinigingen. De aandacht lag vooral op de eigen organisatie. Omdat samenwerking noodzakelijk is, zijn in de uitvoering allerlei pragmatische samenwerkingsvormen ontstaan, vaak op kleine of zelfs individuele schaal. Dat is mooi, maar kent zijn beperkingen. De komende tijd gaan we aan de slag om als scholen, zorgaanbieders en gemeenten meer gepland en gestructureerd onze samenwerking te verbeteren. Daarmee willen we dat meer kinderen en jongeren perspectief op een hoopvolle toekomst krijgen.

2. Onze opdracht

De bestuurders van de gemeenten, het onderwijs en de grootste zorgaanbieders hebben een opdracht meegegeven aan de ontwikkeltafel onderwijs- zorg. Die opdracht bestaat uit het maken een visie, een aantal richtingen en een afbakening.

Visie

We willen snel, goede en passende ondersteuning geven aan alle jeugdigen in Twente. Het gaat dan om:

- Op tijd de ondersteuningsbehoefte herkennen
- Snelheid in het organiseren van de ondersteuning
- Ondersteuning ook gericht op de mensen die betrokken zijn bij deze kinderen en jongeren: opvoeders en docenten
- Van het 'hier en nu' naar 'een toekomst met kans op een goed leven'
- Van 'kind naar de zorg' naar 'zorg naar het kind' (ondersteuning in eigen omgeving)

We weten dat individuele interventies succesvoller zijn als ze plaats vinden in een prettige leef- en leeromgeving. Hier ligt dan ook de focus. Hoe kunnen we samen op school- en klasniveau zorgen voor een verrijkt leef- en leerklimaat? Scholen hebben daar aandacht voor, maar hier kunnen we samen sterker in worden. Wat is er bijvoorbeeld nodig om het sporten leuker te maken voor jongeren als blijkt dat bijna niemand (meer) sport? Wat is er nodig als er in bepaalde klassen veel problemen spelen? Wat kunnen we doen als de ouderbetrokkenheid op bepaalde scholen laag is?

Richtingen

Vanuit die visie hebben onze bestuurders van de Twentse gemeenten een aantal richtingen afgesproken:

1. Individuele aanpak versterken

Gemeenten, scholen en zorgaanbieders gaan elkaar eerder en meer betrekken bij de ondersteuning aan leerlingen die extra aandacht nodig hebben. Nu neemt de gemeente niet altijd contact op met de school als zij een indicatie denkt af te gaan geven. Andersom gebeurt dat ook niet, als school extra ondersteuning gaat aanbieden. En tijdens ondersteuningstrajecten is het onduidelijk wie wat doet en hoe ze elkaar kunnen helpen. We willen gebruik maken 'van elkaars ogen' om zo elkaars kennis en expertise te gebruiken om de kinderen en jongeren op een goede manier te ondersteunen. Door praktische werkafspraken te maken denken we dat de ondersteuning beter op elkaar wordt afgestemd.

We gaan afspraken maken hoe we elkaar gaan betrekken om zo elkaars kennis en expertise te gebruiken en leggen deze afspraken vast.

2. School-klas-kind benadering versterken

Voor scholen is het belangrijk om te zorgen voor een positief leef- en leerklimaat. Binnen een goed klimaat hebben individuele interventies meer effect. Gemeenten en zorgaanbieders denken nu vooral mee over individuele casuïstiek. We willen straks in samenwerking kijken hoe we bijv. groepsinterventies, overall goede sfeer (groepsgerichte aanpak) op schoollocaties of binnen klassen kunnen versterken. We

denken dat scholen verschillende behoeften hebben door de diversiteit in wijken die zij bedienen. We denken dat op termijn minder individuele interventies nodig zijn en de individuele interventies effectiever worden.

We willen nadrukkelijk kijken naar de rol van 'voorliggende voorzieningen', maatschappelijke organisaties zoals jongerenwerker, sportverenigingen, muziekverenigingen die in de wijk rond de scholen actief zijn. We gaan op een aantal scholen deze werkwijze ontwikkelen en op basis daarvan onderzoeken op welke scholen een dergelijke werkwijze geschikt kan zijn. We beginnen niet op nul, want op verschillende plekken in Twente zijn al ervaring opgedaan.

3. Aanspreekpunten organiseren voor scholen met een (sub-)regionaal werkgebied
Er zijn scholen met leerlingen uit verschillende gemeenten. Hierdoor moeten scholen rekening houden met de woonplaats van een leerling om te bepalen welke zorg kan worden ingezet. Dit is zeker bij groepsgerichte afspraken onwenselijk. Bovendien is het, om het tweede punt mogelijk te maken nodig dat er duidelijke gesprekspartners zijn op beleids- en bestuurlijk niveau.

We denken om per school één gemeente verantwoordelijk te maken en dat het 'regime' van die gemeente geldt voor alle kinderen op die school¹. We werken een voorstel uit en leggen dit aan de voor aan bestuurders.

Afbakening

Er is afgesproken om onderscheid te maken tussen de leerlingenpopulaties met relatief veel zorg en met relatief minder zorg. Op een veertigtal scholen in Twente hebben de leerlingen in meer dan 40% van de gevallen ondersteuning vanuit de jeugdwet (plan van aanpak zorg intensief). Op de andere scholen ligt dit gemiddeld rond de 10%. Op deze laatste scholen richten wij ons in dit plan van aanpak.

¹ Bijvoorbeeld dat alle kinderen op een school met OJA gebruik kunnen maken van die mogelijkheden.

3. Hoe gaan we hiermee aan de slag?

We gaan Twente breed ontwikkelen met onderwijs, zorgaanbieders en gemeenten. Het is goed om samen te bedenken hoe we dat doen. Hoe organiseren wij gezamenlijk de professionele samenwerking? Waarbij we uit gaan van een aantal uitgangspunten verkregen vanuit input van het Nederlands Jeugd Instituut en het rapport "met andere ogen".

Over en weer

We gaan vanuit de scholen informatie ophalen, om te zien "wat" er nu gebeurt. Dan kunnen we zien wat we samen kunnen doen én wat ieder voor zich kan doen. Hierbij staat de ontwikkeling van het kind centraal. Zo willen we op kind-, klas- en schoolniveau de krachten bundelen om zo goed mogelijk ondersteuning te bieden.

Een voorbeeld: hoogbegaafdheid. Hoe ondersteunen we deze jongeren samen? Het kan gaan om hoe de hulpverlener samenwerkt met de intern begeleider en de leerkracht. Wat biedt het onderwijs aan en wat doet de hulpverlening en welke rol heeft hierin de gemeente?

Leerlingenpopulaties en interprofessionele teams

We nemen de leerlingenpopulaties als uitgangspunt per schoollocatie. De schoollocatie kan gezien worden als 'werkplaats'. We gaan kijken wie de leerlingen individueel zijn, wat er speelt en hoe de omgeving er uit ziet (bijv. rol van ouders). We willen kijken hoe we die populatie collectief kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling. We gaan dus niet langer "alleen" naar de individuele situatie van kinderen en jongeren kijken, maar ook kijken op klas- en schoolniveau.

Daarnaast gaan we de al betrokken professionals rond de leerlingenpopulatie vragen zich als "interprofessioneel team" te organiseren. Een dergelijk team heeft een vaste kern van betrokken professionals. Hoe de samenstelling van dit team is zal per populatie verschillen, wat maakt dat er per populatie een profielschets gemaakt zal moeten worden voor het geen dat nodig is. Waarschijnlijk zal er een soort logica zijn in een vaste kern, denk aan een ondersteuningscoördinator van een school, een leerplichtambtenaar, een wijkcoach en een zorgaanbieder.

Tot slot gaan we met de betrokken leidinggevenden van leden van een interprofessioneel team kijken hoe we die professionele samenwerking willen aan gaan en op welke werkwijze dit kan worden geborgd en worden gefaciliteerd.

Visie uitwerken en verbinden initiatieven

We gaan de richting uitwerken met een brede afvaardiging uit het netwerk. Daarbij hebben we aandacht voor bestaande initiatieven en praktijken. Ook deze initiatieven krijgen een rol in de reflectie- en leerbijeenkomst. Dit zijn bijeenkomsten die worden georganiseerd om informatie en kennis met elkaar te delen.

Kinderen en jongeren en ouders betrekken

We betrekken ouders en kinderen en jongeren in het opstellen en uitwerken van een visie. Ook vragen we hen naar hun ervaringen. Ze krijgen een rol in de reflectie- en leerbijeenkomsten.

Bij elkaar brengen van bestuur, management en professionals

We betrekken leidinggevenden, managers, beleidsmedewerkers en bestuurders. We kunnen pas goed samenwerken wanneer het methodische, juridische, organisatorische en financiële op elkaar is afgestemd. Deze afstemming is noodzakelijk om de professionals te positioneren om tot uitvoering te komen. Zonder deze afstemming is maatwerk niet mogelijk.

Bouwers en meedenkers

We gaan in twee groepen aan de slag.

- Groep 1, interprofessionele teams die mee willen bouwen en ontwikkelen, inclusief de betrokken leidinggevenden.
- Groep 2, bestaat uit interprofessionele teams die betrokken raken in een *leercirkel*.

Groep 1 ontdekt wat werkt en worden ondersteund door de ontwikkeltafel. Ze gaan experimenteren en ondervinden. Groep 1 deelt hun ervaring middels reflectie-, leerbijeenkomsten en digitaal met groep 2. Met de ervaringen van groep 1 kan groep 2 aan de slag gaan. Ook als andere teams willen experimenteren is er vanuit de ontwikkeltafel ondersteuning mogelijk.

Vaste elementen met lokale invulling

We gaan vaste elementen ontwikkelen om preventief en collectief te werken en de curatieve werkwijzen te versterken. Naast het ontwikkelen van de vaste elementen willen we ruimte houden voor lokale invulling, zodat de interprofessionele teams zelf kunnen kijken en ondervinden wat er voor hen werkt. Een aantal 'vaste' elementen zullen we formeel laten vastleggen, in de trant van "zo doen we dat in Twente".

Van klein naar groot

We selecteren in eerste instantie een tiental leerlingenpopulaties om te starten. Vervolgens zorgen we dat ervaringen worden gedeeld en meer teams de mogelijkheid krijgen om mee te gaan doen en ondersteuning te krijgen.

4. Wat gaan we doen?

Samen met kinderen en jongeren, ouders, en interprofessionele teams gaan we aan de slag om de visie en richtingen te vertalen naar de praktijk. Hierdoor doen we ervaringen op en die ervaringen delen we. Vaste elementen worden formeel vast gelegd. Op die manier hopen we dat alle interprofessionele teams groeien in hun vermogen om kinderen en jongeren perspectief te geven op een mooie toekomst.

Visie vertalen

De aan ons gegeven visie en richtingen verwerken we tot praktische handvaten. Het gaat dan om:

1. Onze aanpak rond individuele leerlingen versterken
We kijken o.a. hoe we met elkaar samenwerken rond het bepalen van de ondersteuningsbehoefte van leerlingen en het inzetten van trajecten en instrumenten. Ook kijken we naar de manier waarop we zorgelijke signalen met elkaar delen (zoals schoolverzuim, belemmeringen in de ontwikkeling). Verder kijken we naar de manier waarop de ondersteuning van leerlingen een geheel vormt met een eventuele gezinsaanpak. Tot slot leggen we de link naar het project thuiszitters.
2. Onze aanpak rond de benadering van school-klas-kind versterken
We gaan kijken hoe de samenstelling en dynamiek van en tussen de leerlingen op een school is en kijken hoe we die kunnen versterken. Samen kijken we hoe we vervolgens het leef- en leerklimaat op een school kunnen versterken. Denk aan een school waar relatief weinig kinderen sporten of waar ouders weinig meehelpen bij schoolactiviteiten. Samen kijken we welke invloed dit heeft en hoe we dit kunnen versterken. Vervolgens onderzoeken we of er op scholen bepaalde klassen opvallen. En bepalen hoe we deze specifieke klassen ondersteunen om het 'gezelliger' te krijgen.
3. Onze samenwerkingsvorm
Rond elke school werken tal van professionals samen. Er zijn allerlei soorten overleggen. Soms één-tweetjes en soms in groter verband, soms ad hoc en soms structureel, soms middels een vaste agenda en soms ook niet, soms is er een vaste voorzitters en soms ook niet, soms is duidelijk wie verantwoordelijk is en soms niet, soms worden afspraken gevolgd en soms niet. Kortom: we willen samen kijken hoe we en op welke manier we de samenwerking kunnen versterken om ook aan te sluiten bij punt 1 en 2.
4. Een nulmeting
Om te voorkomen dat we alleen "dromen", willen we zicht krijgen op hoe het op dit moment gaat. Want rond schoollocaties wordt natuurlijk al volop samengewerkt. Wat gaat er goed? waar kunnen anderen van leren? Wat gaat nog minder? En waar kunnen we wat aan doen?

We gaan met een brede afvaardiging uit het netwerk op zoek naar een invulling. In die zoektocht zullen vaste elementen ontstaan die in heel Twente een plek kunnen krijgen. In de beschrijving van die elementen moet ruimte worden geboden voor lokale invulling. Verschil maken is goed, als het maar werkt. Bij het uitwerken van de visie houden we ook rekening met de privacywetgeving. We leren van de werkwijze en ervaringen van de leertuin privacy die de gemeente Hengelo hanteert.

Doen en ervaren

5. Leerling populaties selecteren
We selecteren in eerste instantie om te ondervinden en te experimenteren een tiental leerlingpopulaties. We zoeken hierbij naar regionale spreiding en verschillen in

samenstelling van de leerlingenpopulaties.

6. Aan de slag in interprofessionele teams

Het gaat om doen en experimenteren. Daarom gaan we met de interprofessionele teams aan de slag om het bedachte toe te passen. Te oefenen, te leren en bij te stellen om het tot een succes te maken.

7. Ondersteuning organiseren

Vanuit de ontwikkeltafel organiseren we een ondersteuningsaanbod. Dit kan generiek zijn, maar ook op maatwerk per interprofessioneel team.

8. Monitoren

Kennispunt Twente vragen we om de samenwerking te monitoren.

Organiseren en beheren

9. (Leer-)netwerk opbouwen

Met alle interprofessionele teams in Twente willen we elementen ontwikkelen waar zij mee aan de slag kunnen. Om die elementen te delen, maar ook vanuit al de andere teams input te krijgen zetten we een (leer)- netwerk op. Hierbij sluiten we aan bij de overlegvormen die de samenwerkingsverbanden al hebben (zie ook hoofdstuk hoe). Daarnaast kijken we ook hoe we partijen uit het zogenaamde "voorveld" kunnen betrekken en koppelen aan interprofessionele teams.

10. (Sub-) regionale aanspreekpunten benoemen

Een aantal van de teams ondersteund leerlingen uit een (sub-) regionaal gebied. We willen met de betrokken gemeenten kijken op welke manier we die samenwerking vormgeven. We willen voorkomen dat een team met meerdere diverse afspraken moet werken omdat leerlingen uit verschillende gemeenten komen. Hier ligt een samenhang met het project "zorgintensief".

11. Beheerafspraken

Het is belangrijk om beheerafspraken te maken met zowel de gemeenten, het onderwijs en de zorgaanbieders. Vaak zien we het patroon dat tijdens de projectperiode allerlei mooie initiatieven ontstaan, die verwateren. Dit willen wij voorkomen. We willen aan de ene kant afspraken maken over wie verantwoordelijk is voor het beheer en onderhoud van de individuele interprofessionele teams. Aan de andere kant willen we afspraken maken hoe we in Twente de samenwerking in heel Twente gaan beheren en onderhouden. We kijken daarvoor naar de samenwerking tussen de OOGO's, Twentse Belofte en Samen 14. Want met behulp van de samenwerkingsverbanden kunnen wij kijken wat in de regio kunnen en moeten organiseren om lokaal ruimte te bieden en te kunnen sturen daar waar nodig.

5. Grove tijdlijn

Eind november wordt dit plan besproken met onze bestuurders. Hierna zal op onderdelen formele besluitvorming bij de gemeenten plaatsvinden door Colleges. Dit is in december afgerond.

Vanaf half september tot aan januari zorgen we dat de visie wordt vertaald, de leerlingenpopulaties worden geselecteerd en de betrokken professionals aangegeven aan de slag te willen gaan met deze ontwikkeltafel. Vanaf januari proberen we het bedachte uit.

De vertaalde visie delen we met het brede netwerk. Vervolgens zorgen we dat het netwerk op de hoogte blijft van de ervaringen van de gestarte teams. Daarna zorgen we dat er steeds meer teams de kans krijgen om mee te gaan doen en ondersteuning te krijgen.

Zie bijlage 2 voor een gedetailleerde tijdsplanning.

6. Begroting

Een gedetailleerde begroting moet nog worden opgesteld. Vooralsnog gaan we uit van 75k per jaar.

7. Aansturing

Bestuurlijk opdrachtgever zijn Hilde Berning-Everlo (wethouder gemeente Tubbergen) en Harry Gerichhausen (bestuurder SOTOG)

Het procesteam stuurt op de voortgang van dit plan / een groepje uit het procesteam stuurt op dit plan: Rianne Lenselink (directeur samenwerkingsverband PO 23-02), Suzan Hagen- Kroeze (manager sociaal domein). Daarnaast is Linda Kuiper (projectleider OJA gemeente Enschede) aangesloten als trekker van dit project.

Procesbegeleider is Kate Snellens.

Vanuit het procesteam en het netwerk wordt een projectgroep samengesteld.

Bijlage 1: Met andere ogen

Begin dit jaar heeft *René Peters* in opdracht van het rijk een advies geschreven voor versnelling en bestendiging van de samenwerking onderwijs-zorg- jeugd. Eén van de adviezen uit het rapport “*Met andere ogen*” is het verbreden van teams (interprofessioneel).

‘Om tijdig de goede inschatting te maken van wat een kind nodig heeft en waar nodig laagdrempelige ondersteuning te bieden, is het van belang de juiste expertise voorhanden te hebben, dichtbij het kind. De leerkracht kan dit niet altijd alleen, het verbreden van teams met andere expertises is van belang. De samenstelling van de bredere teams zal overal anders zijn, en moet daarom op microniveau worden bepaald. Investeren in kwaliteit en expertise aan de voorkant leidt tot preventie in twee richtingen: meer lichte in plaats van zware jeugdhulp en versnelde opschaling bij ernstige problematiek.

De meeste kinderen brengen een groot deel van hun tijd op school door. School speelt een belangrijke rol in de ontwikkeling van een kind. Om die ontwikkeling optimaal te laten verlopen, is het belangrijk dat het onderwijs en de ondersteuning zo wordt ingericht dat het past bij de behoeften van het kind. Ieder kind is anders, dus maatwerk is van belang. In praktijk blijkt het in de huidige situatie voor veel leerkrachten lastig om dat maatwerk voor ieder kind te realiseren. Er is in de eerste plaats sprake van tijdgebrek: de leerkracht heeft de handen vol aan een klas, extra aandacht geven aan individuele leerlingen met een zorgvraag is dan maar beperkt mogelijk. Daarnaast heeft een leerkracht lang niet altijd de juiste expertise in huis om een maatwerkoplossing te bieden voor een kind met een zorgvraag. Het is ook de vraag of ‘we’ vinden dat de leerkracht dat moet kunnen, of dat de leerkracht maximaal zou moeten worden ondersteund om de onderwijstaken te vervullen. Om maatwerk te bieden, is er dus meer nodig dan alleen onderwijsexpertise. Het helpt wanneer ook andere functionarissen meekijken. Omdat kinderen een belangrijk deel van hun tijd doorbrengen op school, is school vaak ook een trefpunt van signalen en het is de vertrouwde plek waar ouders laagdrempelig hun vragen en problemen delen.

De leerkracht kan niet alles zelf. Soms zijn er meer ogen én handen nodig om een kind optimale en passende ontwikkelmogelijkheden te bieden. Wij adviseren dan ook het verbreden van teams op school. In deze teams moet interprofessioneel worden samengewerkt door leerkrachten en andere professionals zoals orthopedagogen, psychologen, logopedisten en jeugdartsen. Het team heeft nadrukkelijk een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

De invulling en de zwaarte van de verbrede teams moet naar behoefte worden ingevuld. Deze behoefte hangt sterk samen met de populatie van de kinderopvang of de onderwijsvoorziening. Doen wat nodig is, is beter dan standaardisering. Op een school voor speciaal onderwijs is andere expertise nodig dan op een reguliere school; in de ene wijk is mogelijk andere expertise nodig dan in de andere wijk.

Het eenvoudig toevoegen van andere expertises aan de school is echter niet genoeg. Er moet tussen de verschillende expertises echte samenwerking ontstaan. Goed samenspel binnen het team op school is namelijk essentieel om het kind optimaal te ondersteunen. Om goede samenwerking te creëren moeten teamleden open zijn naar elkaar, ze moeten elkaar vertrouwen, ze moeten elkaars expertise kennen en ze moeten elkaar ook elkaars expertise gunnen. Ook moeten ze afspraken met elkaar kunnen maken, zodat de verantwoordelijkheid helder verdeeld is. Dat gebeurt niet van de een op de andere dag. Voor deze mate van vertrouwen en samenspel is ruimte en tijd nodig. Alleen dan leren professionals vanuit onderwijs en zorg elkaars taal spreken; alleen dan verkleinen we het gat tussen onderwijs en zorg.

Om het samen beter te doen voor het kind is ook voortdurende professionalisering en ontwikkeling nodig binnen het team. Het team moet voortdurend reflecteren op de eigen aanpak, en daar samen van leren: waarom doen we wat we doen en hoe kunnen we het beter doen? Dit vraagt om een bereidheid om te leren en te veranderen bij de professionals, maar ook om tijd. Te vaak wordt er in de drukte van alledag vergeten stil te staan en te reflecteren. Om samen echt verder te komen is het essentieel dat dit wel gebeurt.

We zijn ons ervan bewust dat het toevoegen van jeugdhulp aan het onderwijs kán leiden tot medicalisering. Moeten we het kinderen niet gunnen dat ze soms even mogen “aanmodderen”? En moeten we ook niet accepteren dat het bij het leven hoort dat het soms even niet zo gemakkelijk gaat met een kind, zonder daar meteen een (medisch) oordeel aan te geven? Moeten we niet juist zorgen voor een bredere definitie van “normaal” en problemen zo licht mogelijk oplossen? Wij denken van wel. Juist daaraan kan het verbreden van teams ook bijdragen. Door school passend te maken voor meer kinderen; door doorverwijzingen indien mogelijk te voorkomen door laagdrempelige hulp te bieden. En door in sommige gevallen razendsnel op te schalen, want ook dat kan nodig zijn. We zien echter dat de lijn die professionals moeten bewandelen tussen medicaliseren en de nodige hulp bieden dun is. Alertheid en gezamenlijke reflectie is dan ook van groot belang.

Ook met bredere teams zullen nog niet alle professionals rondom het kind binnenboord zijn. Samenwerking met professionals buiten de teams is dus ook van groot belang.

De financiering van deze verbrede teams moet uit verschillende bronnen komen. Daarom moet er ook sprake zijn van regie. Die bronnen zijn: de schoolbesturen, samenwerkingsverbanden, kinderopvang, gemeenten (jeugdhulp, JGZ en Welzijn), zorgverzekeraars/zorgkantoren en soms Wlz (Wet langdurige zorg).

Bijlage 2: Werkplanning

1. Concept voorstel maken 29/8		
2. Verspreiden op te schieten 30/8		
3. Input verwerken		
4. Versturen naar procesteam 11/9		
	5. Vaststellen in procesteam Af: 18/9	6. Bekendheid genereren & leernetwerk opbouwen Af: Oktober
	7. Vaststellen in bestuurlijk overleg Af: 29/11	8. Groep samenstellen om visie uit te werken Af: Half oktober
	9. Besluitvorming in colleges Af: januari	10. Visie uitwerken Af: eind november
		11. Ondersteuning organiseren Af: eind december
		12. Nulmeting Af: begin november
		13. School populaties selecteren Af: begin november
		14. Leertraject starten rond populaties Af: Januari
		15. Visie delen Af: Januari
		16. Ervaringen blijven delen Continu
		17. Monitor Af: Januari
		18. Regionale aanspreekpunten <i>Koppelen aan 9</i> Af: Januari
		19. Beheerafspraken <i>Koppelen aan vervolg Twentse Belofte</i> Af: mei 2020